

Antje Jackelén: Tal till kyrkomötet 2021

Talare

Antje Jackelén
Ärkebiskop

Datum

24 november 2021

Plats

Uppsala

- 1 Herr ålderspresident, kära ledamöter av kyrkomötet, biskopar, medarbetare –
systerar och bröder i Kristus!

- I somras var jag på samisk kyrkhelg i Saltoluokta. Förutom helgmålsbön och
5 högmässa i kyrkkåtan blev det också tillfälle att gå en tur på fjället. Tillsammans
med min man och min kaplan besökte vi ett sommarviste vid sjön Pietsjaure.
När vi hade fikad där berättade den samiska familjen som driver caféet om
historiens spår längs leden vi skulle vandra på. Mannen hann ikapp oss och sa:
”Här finns hur mycket som helst att se: tidigare samiska bosättningar,
10 fångstgropar och rengården. Jag skulle kunna berätta hur mycket som helst för
er, jag orkar bara inte gå så sakta som ni, men titta er omkring bara, så ska ni se!”
Och vips var han borta. Visst följde en på många sätt minnesvärd vandring för
oss tre, men av de där spåren såg vi rakt ingenting. Inte för att de inte var där,
utan därför att våra ögon inte var tränade; ingen av oss tre hade redskapen att
15 läsa vägen. Och då tänker jag på några meningar ur en bok:

”Den samiska historien är så. Det är små skillnader i vegetationen, en vag
förhöjning i marken, kåtor som har bränts ned. Vår berättelse är skylten som
ingen satte upp, kapitlet som aldrig ryms i historieboken.”

20

Det är Elin Anna Labba som skriver så i sin bok *Herrarna satte oss hit*. ”Vår
berättelse är skylten som ingen satte upp, kapitlet som aldrig ryms i
historieboken.”

- 25 Idag har vi tillsammans fått vara med om att sätta upp en skylt. Nu kan vi börja
skriva på ett nytt kapitel som alltid ska rymmas i historieboken. Vår handstil är
ännu ojämn, osäker och trevande. Vi skriver ju om sådant som den svenska
skolan inte ger mycket kunskap om: samisk kultur och historia, språk, identitet
och andlighet, marker och urfolksrätt. Och medan vi lär oss skriva det nya
30 kapitlet i historieboken kan vi också lära oss att se och tolka spåren längs vägen

som vi ännu inte är varse om. I ögonhöjd med det samiska folket som kan visa oss, berätta för oss och lära oss.

- 35 Idag har vi satt upp en skylt längs vägen. Varje steg framåt är viktigt, under den kommande mandatperioden och långt bortom den. För sanningens och försoningens väg är lång.

- 40 Vägen – enligt Apostlagärningarna (22:4; 24:14) kallades de första kristna kort och gott för ”vägen”. Ikväll känns det lämpligt att återvända till det namnet: vägen. När något har levt i 2000 år, som kyrkan har gjort, finns risken att väg blir till tillstånd. Mer stopp än go helt enkelt.

- 45 Om vi kristna vill vara ett hoppets folk behöver vi vara ett vägens folk. Ett folk i rörelse. Som inte räds att kliva ur invanda positioner och lämna dem så fort de står i vägen för att människor kommer i kontakt med evangeliet. Ett hoppets folk är vi om vi utsätter oss för vägens påfrestningar.

- 50 Agenda 2030, hållbarhetsmålen som världen jobbar med under detta årtionde har som devis: No One Left Behind – alla ska med. Egentligen gäller det också för kyrkans väg. I No One Left Behind hörs ett eko av den gångna söndagens evangelietext, Mt 25:40 ”Sannerligen, vad ni har gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder (och systrar), det har ni gjort för mig.” Hos Jesus handlar det alltid om de som just nu är de minsta och svagaste. I Guds rike är det just
55 inte ålderspresidenten, ärkebiskopen, ordföranden, biskopen eller den största nomineringsgruppen som står i centrum, utan barnet (Mt 18:1-5); i Guds rike har den som fått sig mycket anförtrött också mycket att svara för, Lukas 12,48. Ledarskap i Kristi efterföljd är alltid tjänst för gemenskapen.

- 60 Vi sviker vägen om vi står i vägen för Guds pågående kärleksprojekt. Det gör vi när vi inte är tillräckligt lyhörda och flexibla i våra arbetssätt och i vårt språk. När vi handlar så att förtroende förstörs istället för att byggas. När människor lämnar kyrkan inte därför att de ringaktar kristen tro utan därför att de hos oss inte hittar det hopp som de söker efter.

65

Om vi ska vara vägen trogen behöver vi kunna läsa terrängen så att vi ser riktningen, det som var så svårt för mig och mina medvandrare i den samiska kulturbygden. När jag ikväll försöker läsa landskapet ser jag utmanande terräng framför oss. En del berg, gropar och diken är vi förtrogna med, hos andra är

svårighetsgraden ännu svårbedömd. Här är några:

75

Kunskapsnivån om kristen tro, bibel och kyrka minskar kraftigt. Som kyrkomötet 2019 så kraftfullt sa: "Tillsammans i Svenska kyrkan behöver vi lära och undervisa om bibelns berättelser och kristen tro samt om anknytningar och samband mellan människors livsfrågor och Bibelns berättelser, synliggöra kristen etik och den kristna trons bidrag för rättvisa, fred och försoning samt tolka och uttrycka kristen tro så att dess förmåga att ge oss människor mening och livsmod blir tydlig i vår tid."

80 Migration och en mångfald av livs- och trosåskådningar ställer större krav på ekumenik och religionsdialog. I både teori och praktik. Det gör det både mer krävande och mer spännande att leva upp till det som 1 Petrus 3:15f uppmanar oss till: var alltid "beredda att svara var och en som kräver besked om ert hopp. Men gör det ödmjukt och respektfullt i medvetande om er goda sak".

I klimatkrisen växer behovet av själavård. Unga människor känner klimatångest, vrede och frustration, äldre kan uppleva klimatskuld. Osäkerhet, orättvisor, rädsla för försämringar, föräldrar som inte längre kan utgå ifrån att barnen får det bättre, pandemi, multiresistenta bakterier ... och detta i en värld som alltfört plågas av de där fem farliga P:na polarisering, populism, protektionism, postsanning och patriarkatet.

90 Ovanpå det är vi mitt i ett massivt tekniskifte. Utan tvekan för digitaliseringen stora löften med sig, inte minst genom AI. Dess fascinerande möjligheter kan absolut ha en smak av Guds rike genom att de bidrar till att som i Matteus 11 blinda ser och lama går, döva hör och fattiga får ett glädjebud. Men även andra scenarier är realistiska: förlust av integritet och frihet, social oro när många gamla arbetsplatser försvinner och de nya låter vänta på sig. Och så klart tampas vi också i vår kyrka med digitaliseringens möjligheter och utmaningar. Vi behöver ta vara på detta tekniskifte så att vi får system som är säkra (cybersäkerhet blir nog en stor utmaning framöver), sparsamma (digitalisering måste ge oss besparingar som kommer den grundläggande uppgiften till godo) och solidariska (no one left behind, alla ska med, särskilt de små!). Säkert, sparsamt, solidariskt.

100

105

110 I detta landskap ska vi tillsammans gå trons, hoppets och kärlekens väg. Kyrkan lever i världen och påverkas av dess smuts. Också Jesus fick smutsiga fötter av att gå i världens damm. Kyrkan bär världens sår i sin kropp och måste göra det. Den uppståndne uppstod trots allt just som korsfäst. Enligt Johannes 20 var det just såren som gjorde att lärjungarna kände igen den uppståndne som Jesus.

115 De fem farliga P:na sårar också kyrkan. Deras gift finns också i kyrkans blodomlopp. Och inte bara i kristendomen utan också i andra trostraditioner sitter de patriarkala strukturerna särskilt djupt. Så djupt att de ibland tas för trons självaste väsen. Eller så att de ges ett religiöst skimmer som gör dem oantastliga. Sådant brukar vi dock ha lättare att se i andra religioner eller trostraditioner än vår egen.

Men: de fem P:na är inte ödesbestämda. Polarisering kan ersättas av en sund stridskultur som just kyrkomötet mycket väl kan vara ett exempel på. Här möts 125 vår kyrkas två ansvarslinjer i respekt för varandra, för sina kompetenser och sina distinkta ansvarsområden. Här möts olika nomineringsgrupper. Somliga partianknutna, andra inte. Oavsett vilket så bottnar allas vårt uppdrag i dopet. Först och sist är det Jesus Kristus som har valt oss. Och sänt oss för att vittna om evangeliet, mission. Därvid har de partianknutna nomineringsgrupperna 130 faktiskt en särskild chans att missionera och evangelisera i sina världsliga partier.

I kyrkomötet har vi en rytm av att sjunga och be oss samman allt medan vi också kan debattera oss isär. Det bäddar för en sund stridskultur.

135 Populism kan ersättas av saklighet. Protektionism av samverkan, postsanning av sanning och patriarkat av äkta samhörighet.

Den mandatperiod vi nu går in i varar till märkesåret 2025. Då är det 100 år sedan ärkebiskop Nathan Söderblom bjöd in till ekumeniskt möte i Stockholm. 140 Han förstod att fred inte kunde uppnås med mindre än att människor från olika kyrkor och samfund kommer samman. År 2025 är det också 1700 år sedan kyrkomötet i Nicea, då centrala delar av vår kristna bekännelse tog gestalt. Nicea är alltså en hörnsten för den kristna ekumeniken. Om Gud vill och vi får leva, får vi fira detta om fyra år, inte i en nostalgisk tillbakablick, utan för att lära oss 145 ännu bättre att läsa landskapet för att kunna gå hoppets väg.

Må nådens Gud välsigna var och en av er och det vi tillsammans kan

åstadkomma!

150

Källa

<div>Manuskript hämtat från svenskakyrkan.se (2025-12-10)</div>

Taggar

Kyrkomötets öppnande, Svenska kyrkan

155

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/antje-jackelen-tal-till-kyrkomotet-2021>

160

165

170

175

180

185